

es.O.es

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie

Narkotyki

**- najlepsze wyjście
nie wchodzić**

ANTYNAKOTYKOWY TELEFON ZAUFANIA **0 801 199 990**

www.poradnia.narkomania.org.pl

Program pilotażowy
ROPS w Krakowie: III – X 2002
„PRZECIW PRZEMOCY”
Budowanie lokalnych koalicji
– interwencje w przemoc domowej

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie w odpowiedzi na duże zainteresowanie problematyką przemocy w rodzinie oraz zgodnie z realizacją Wojewódzkiego Programu w części polityki prorodzinnej i przeciwdziałania przemocy rozpoczyna realizację pilotażowego projektu: „Przeciw Przemocy”, dotyczącego budowania lokalnych koalicji i prowadzenia interwencji w przemoc domowej.

Jest to kolejny etap poszerzania wiedzy na temat przemocy, zapoczątkowany zorganizowaniem I-szego Seminarium Wojewódzkiego w maju 2001 r., poświęconego tej kwestii oraz cyklu specjalistycznych szkoleń.

Program realizowany będzie w 3 powiatach województwa małopolskiego: bocheńskim, dąbrowskim i tarnowskim (ziemskim), zasięgiem swoim obejmie 31 gmin.

Program składać się będzie z dwóch części:

1. Cykl szkoleń dla pracowników pomocy społecznej, członków gminnych komisji, policji, wymiaru sprawiedliwości, oświaty, służby zdrowia, mający na celu podniesienie skuteczności działań służb pomagających ofiarom przemocy oraz pracujących ze sprawcami.
2. Tworzenie lokalnych koalicji w województwie małopolskim na rzecz przeciwdziałania przemocy

domowej – wypracowanie modelu interwencji (systemu współpracy służb społecznych i organizacji pozarządowych) w zakresie przemocy domowej oraz wdrażanie tego modelu.

Udział w programie (szkolenie, warsztaty) dla wszystkich uczestników jest bezpłatny, koszty pokrywa Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej ze środków Samorządu Województwa w ramach wojewódzkiego programu polityki prorodzinnej

Wprowadzenie

Przemoc domowa występuje we wszystkich środowiskach. Nie zależy ani od statusu społecznego, ani od poziomu wykształcenia, ani od kondycji materialnej domowników. W rodzinach patologicznych częściej mamy do czynienia z tzw. przemocą gorącą, przepelnioną wybuchami agresji, wściekłością i brutalnością. W środowiskach o wysokim statusie społecznym częściej można spotkać tzw. przemoc chłodną, bardziej wyrafinowaną, nie pozostawiającą widocznych śladów, dokonywaną w „białych rękawiczkach”. W takich przypadkach instytucje pomocowe interweniują znacznie rzadziej. Ofiary z tych środowisk bojąc się utraty prestiżu – ukrywają swoją

2 es.O.es

**„rodziną tajemnicę”. Często ucho-
dzą za uosobienie ideału rodziny
i nikomu nie przychodzi do głowy,
że tam rozgrywa się dramat.**

W sytuacji, gdy wypowiada się wiele słów na temat przemocy i tworzy się teorie na temat pomagania ofiarom, natomiast rzeczywistość pokazuje, że niewiele zmienia się w tym zakresie – oczekiwania społeczne kierowane są w stronę profesjonalnych instytucji pracujących z tym trudnym problemem. I do tych właśnie osób skierowany jest właśnie przedstawiany projekt pilotażowy.

Celem Projektu jest nie tylko poszerzenie poziomu wiedzy na temat przemocy domowej, zwiększenie społecznego zaangażowania w sprawy przeciwdziałania przemocy, podniesienie skuteczności działań służb pomagających ofiarom i pracujących ze sprawcami, ale przede wszystkim zainicjowanie i rozwój procesu integrowania instytucji na rzecz pomagania ofiarom przemocy co w konsekwencji powoduje zmniejszenie skutków społecznych i traumatycznych u ofiar przemocy.

O tym, jak ważne staje się budowanie koalicji w systemie pomagania pokazuje fakt, iż niejednokrotnie brak integracji działań prowadzi do wycofania się ofiary z podjętych działań i utwierdzenia sprawcy w przekonaniu o bezkarności czy słuszności stosowanych zachowań przemocowych.

Rola Zespołów Interdyscyplinarnych

Jednym z kluczowych rozwiązań systemowych, wokół których koncentruje się pomoc ofiarom przemocy jest działalność lokalnych Zespołów Interdyscyplinarnych. Zespół taki to grupa profesjonalistów stale ze sobą współpracujących w sposób skoordynowany, zapewniający skuteczne reagowanie

na doniesienie o przemocę. Członkowie zespołu reprezentują instytucje publiczne oraz specjalistów z różnych dziedzin, odpowiedzialnych za prowadzenie dochodzeń w sprawach o przestępstwa w sprawach przemocy. Zespół taki tworzy swoistą koalicję przeciw przemocy. Skupia się na badaniu sprawy krzywdzenia rodziny, na strategii postępowania z danym przypadkiem, na problemach dotyczących terapii ofiar, ich rodzin i sprawców lub na jakiejś kombinacji tych funkcji.

Zaden pojedynczy specjalista ani instytucja nie jest w stanie zareagować właściwie na każde doniesienie o znęcaniu się nad członkiem rodziny. Obecnie przyjmuje się, że najlepszą odpowiedzią na wyzwanie jakim jest interwencja w przemocę domową oraz pomoc ofiarom przemocy jest utworzenie Zespołu Interdyscyplinarnego. Stosowany w takim zespole sposób podejścia często wykracza poza wspólne badanie przypadku i koordynację działań poszczególnych instytucji, obejmując również zespołowe podejmowanie decyzji. Tego rodzaju działania wymagają pełnego uczestnictwa i współpracy członków zespołu, którzy wnoszą swoją wiedzę, umiejętności oraz zdolności. Członkowie zespołu są nadal odpowiedzialni za realizację własnych ról zawodowych, uczą się jednocześnie brać pod uwagę zadania i odpowiedzialność innych.

Lokalne Koalicje Przeciw Przemocy – podstawowe założenia:

Lokalne koalicje to nie tylko zespoły interdyscyplinarne, tworzone ze specjalistów różnych dziedzin, którzy kompetencyjnie lub mentalnie mają realizować zadanie przeciwdziałania przemocy i profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy domowej. To również zaangażowana

grupa, które nie tylko implementuje wypracowane przez siebie standardy interwencji ale buduje społeczne lobby na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej oraz minimalizowania jej skutków.

Sposób podejścia lokalnych koalicji sprzyja koordynacji badania spraw dotyczących przemocy wobec dorosłych i dzieci dzięki wspólnej pracy i konfrontacji opinii profesjonalistów różnych służb – przede wszystkim wymiaru sprawiedliwości, policji, pomocy społecznej, służby zdrowia, edukacji.

Spodziewane efekty realizacji programu:

- zwiększenie społecznego zaangażowania w sprawy przeciwdziałania przemocy
- usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą
- trafniejsze decyzje instytucji włączanych w interwencję, związane z dokładniejszą diagnozą i skuteczniejszymi interwencjami
- bardziej efektywne wykorzystanie ograniczonych środków, jakimi dysponują instytucje
- poszerzenie kompetencji i doświadczeń profesjonalistów
- słabszy proces wypalania się specjalistów, zajmujących się ofiarami przemocy

- wyższy prestiż profesjonalistów w lokalnej społeczności
- nabycie umiejętności tworzenia lokalnych koalicji – integracja osób i instytucji udzielających pomocy osobom krzywdzonym
- zmniejszenie rozmiaru zjawiska przemocy (urazów psychicznych i fizycznych), wynikających z interwencji instytucjonalnych

Osoby odpowiedzialne za realizację Projektu:

1. Beata Dąbrowska – Koordynator Organizacyjny Projektu (ROPS)
2. Jerzy Szczepaniec – Koordynator Merytoryczny Projektu (Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Tarnów)
3. Lidia Piekarczyk – Koordynator Lokalny (Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Bochnia)
4. Włodzimierz Słomczyński – Koordynator Lokalny (Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Dąbrowa Tarnowska)
5. Renata Rubacha – Koordynator Lokalny (Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Tarnów)
6. Halina Pinas – Koordynator Lokalny (Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Tarnów)

*Opracowanie: Beata Dąbrowska
ROPS*

4 es.O.es

Konferencja w Proszowicach pt.: „Sukcesy i przeszkody w działaniach na rzecz osób niepełnosprawnych”

24 maja br. odbyła się w Proszowicach konferencja pt. „Sukcesy i przeszkody w działaniach na rzecz osób niepełnosprawnych”. Konferencja została zorganizowana we współpracy ze Starostwem Powiatowym oraz Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Proszowicach.

Wybór Proszowic na miejsce spotkania przedstawicieli wszystkich małopolskich powiatowych centrów pomocy rodzinie i licznych organizacji pozarządowych działających na polu pomocy osobom niepełnosprawnym nie był przypadkowy. Powiat proszowicki jest bowiem jednym z najaktywniej działających na rzecz osób niepełnosprawnych. Wspomnieć tu należy chociażby realizację pilotażowego programu „Domino”, omówionego nota bene podczas konferencji.

Celem konferencji było dokonanie swoistego podsumowania dotychczasowych działań na polu pomocy osobom niepełnosprawnym, ale także pokazania nowych możliwych form dzia-

łalności czy wreszcie zachęcenie do działania poprzez pokazanie osiągnięć.

Gośćmi konferencji byli między innymi: Pani Zuzanna Grabusińska z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, Starosta Proszowicki – Pan Alfred Marcha oraz przedstawiciele Małopolskiego Oddziału PFRON.

80 uczestników spotkania oprócz wysłuchania ciekawych referatów miało także możliwość odwiedzenia szeregu placówek, wyposażonych i dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych w ramach realizacji proszowickiego programu samorządowego oraz programu DOMINO.

Konferencji towarzyszyła wystawa prac osób niepełnosprawnych ze Środowiskowego Domu Samopomocy w Proszowicach, Warsztatów Terapii Zajęciowej w Łyszkowicach, Podolanach i Miechowie oraz Ogniska Wychowawczego z Hostelikiem w Piotrkowicach Małych.

*Opracowanie: Beata Trybocka
ROPS*

Analiza kilkuletnich doświadczeń wspierania rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym w ramach programów prowadzonych przez Chrześcijańskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Ognisko” i Fundację „Plus”

- materiał prezentowany na konferencji pn.: „Sukcesy i przeszkody w działaniach na rzecz osób niepełnosprawnych”

Wiedząc że sytuacja rodziny małego dziecka z problemami rozwojowymi jest w naszych warunkach niezwykle trudna, już kilka lat temu podjęliśmy w ramach CHSON „Ognisko” starania o możliwość towarzyszenia tym rodzinom w ramach Zespołu Wczesnej Interwencji, który pragnęliśmy powołać. Naglącą potrzebę powołania takiego zespołu widziało również grono krakowskich specjalistów zajmujących się wczesną stymulacją dzieci ze szczególnymi potrzebami rozwojowymi. Również doświadczenia krajów zachodnich dobitnie wykazały, że podjęta

w porę stymulacja dzieci z dysfunkcjami, poprzez pełne wykorzystanie ich potencjału rozwojowego, w sposób istotny zmniejsza stopień uszkodzenia, tym samym zmniejszając w przyszłości liczbę pensjonariuszy domów opieki społecznej.

Zespół taki udało nam się powołać w listopadzie 1996 roku, dzięki funduszom uzyskanym ze Wspólnoty Europejskiej w ramach programu Phare-Tacis-Lien. Sam zespół powstał już wcześniej i przez dwa lata przygotowywał się do rozpoczęcia działalności, intensywnie się szkoląc.

Wydarzenia

Skład zespołu:

- Psycholog
- Pedagog specjalny
- Logopeda
- Fizjoterapeuta
- Lekarz rehabilitacji
- Doświadczony rodzic

Założenia programowe:

- Objęcie opieką całej rodziny
- Formuła wizyt domowych
- Praca w oparciu o zespół specjalistyczny
- Indywidualny plan pomocy dla każdej rodziny

Adresaci projektu:

- Rodziny z dziećmi w wieku 0–5 lat:
- Z grup dyspanseryjnych
- Dzieci z wadami genetycznymi
- Dzieci z zaburzeniami rozwoju o nieznannej etiologii
- Dzieci z porażeniem mózgowym
- Dzieci z cechami autystycznymi
- Dzieci ze znacznymi zaburzeniami emocjonalnymi

6 es.O.es

Metody pracy:

- Osobą pierwszego kontaktu jest psycholog lub pedagog (odpowiedzialny za koordynację działań pomocowych w rodzinie).
- Po wizycie następnym specjalistów dokonywana jest kompleksowa diagnoza
- Wraz z całym zespołem tworzony jest indywidualny plan pomocy (czas trwania, ilość i częstotliwość wizyt, rodzaj świadczonej pomocy)
- Ewaluacja procesu pomocy
- Zakończenie działań pomocowych

Cel oddziaływania:

- Dokonanie pierwszej diagnozy sytuacji rodziny i stanu dziecka
- Udzielenie szybkiego, krótkoterminowego (do 10 wizyt) wsparcia rodzinie i dziecku
- Zorganizowanie optymalnego środowiska rozwojowego dla dziecka
- Wytyczenie kierunku dalszej terapii

Optymalny poziom rozwoju dziecka, jak też sposób w jaki bywa on osiągnięty jest indywidualny dla każdego dziecka i dla każdej rodziny. Stąd też w naszych metodach terapeutycznych przeważają te podejścia, które kładą nacisk na ich niepowtarzalność i specyfikę (między innymi metoda Wideotreningu Komunikacji, metoda NDT-Bobath).

Dużą rolę odgrywa także możliwość kontaktu z innymi rodzicami z podobnymi problemami, stąd istotną częścią naszego programu była pomoc w założeniu grupy wsparcia dla rodziców, a także włączenie do Zespołu Wczesnej Interwencji psychologa – matki dziewczynki z zespołem Downa. Rodzinom objętym naszą opieką staraliśmy się towarzyszyć też w praktyczny sposób, mianowicie przez jakiś czas udawało nam się pozyskać fundusze na profesjonalny baby seating, aby rodzice dzieci upośledzonych mieli dla siebie chwilę wytchnienia. Istotnym elementem programu wczesnej interwen-

cji było również wydanie poradnika dla rodziców dziecka niepełnosprawnego.

Kilkuletnie doświadczenia krakowskiego Zespołu Wczesnej Interwencji z jednej strony potwierdziły konieczność jego istnienia i słuszność przyjętych metod pracy, z drugiej jednak ujawniły niedostatki wynikające z braku systemowych rozwiązań w tym zakresie. Funkcjonowanie w oparciu o roczne projekty grantowe, a co za tym idzie brak jakiegokolwiek pewności co do możliwości kontynuowania działalności w znacznym stopniu ograniczał świadczenie tego typu pomocy. Stąd ostatni projekt pomocy rodzinie z małym dzieckiem o zaburzonym rozwoju przygotowany przez Fundację PLUS zakłada ścisłą współpracę z lokalnymi strukturami istniejącymi na terenie powiatów (proszowickiego i miechowskiego) objętych tym projektem.

*Opracowanie: Ewa Reczek
Dyrektor Fundacji na Rzecz Dzieci
ze Środowisk Zagrożonych „Plus”
w Krakowie*

Program „Party Workers” – małopolska realizacja ogólnopolskiej kampanii 2002' „Narkotyki – najlepsze wyjście nie wchodzić”

Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii zainicjowało ogólnopolską kampanię „Narkotyki – najlepsze wyjście nie wchodzić”, której podstawowym założeniem jest przekazanie wiedzy na temat szkód zdrowotnych i społecznych, będących konsekwencją używania narkotyków. Kampania adresowana jest przede wszystkim do młodzieży w wieku 14–18 lat, która wchodzi w dorosłe życie. Przewidywana jest również współpraca z właścicielami dyskotek, pubów, kawiarni i innych miejsc gdzie młodzież spędza czas wolny i gdzie mogą pojawić się narkotyki. Ze względu na bezpośredni kontakt z grupą odbiorców, pożądanym elementem przedsięwzięcia są działania samorządów terytorialnych.

Na terenie Małopolski kampania realizowana jest w wybranych powiatach województwa przez Stowarzyszenie Monar i ROPS w Krakowie, w postaci pilotażowego projektu „Party Workers”. Pierwszy etap wdrażania programu zakłada specjalistyczne szkolenia z zakresu wczesnej inicjacji seksualnej i narkotykowej dla realizatorów programu – tzw. party workerów, opracowanie materiałów edukacyjnych oraz wybór miejsc w których projekt będzie wdrażany. Kolejny etap obejmuje działania dwuosobowych zespołów – party workerów na terenie wybranych dyskotek, pubów, klubów, a także podczas koncertów muzyki młodzieżowej. W trakcie pięciogodzinnych dyżurów party workerzy będą nawiązywać i podtrzymywać kontakty z bywalcami tych miejsc poprzez rozmowy i dystrybucję materiałów edukacyjnych w/z niebezpieczeństw związanych z konsumpcją narkotyków, działalność informacyjną dotyczącą placówek

świadczących pomoc osobom uzależnionym, działalność profilaktyczną w/z HIV/AIDS, a także działalność interwencyjną w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych lub przedawkowań narkotyków. W celu podniesienia skuteczności opisywanych form oddziaływań program zakłada włączenie do jego realizacji właścicieli dyskotek i osoby prowadzące lokale dla młodzieży. Ponadto zadaniem powiatowych koordynatorów ds. przeciwdziałania narkomanii będzie rozpropagowanie materiałów promocyjnych związanych z kampanią w swoich regionach – przede wszystkim na terenie szkół.

Oczekiwane efekty realizacji programu:

1. zapobieganie wejściu w kontakt z narkotykiem lub opóźnienie tego kontaktu/ grupa odbiorców bez doświadczeń w używaniu narkotyków,
2. zaniechanie dalszego ich przyjmowania oraz ograniczenie szkód związanych z konsumpcją środków odurzających, a także przeciwdziałanie uzależnieniu/ grupa odbiorców okazjonalnie używająca narkotyków,
3. pomoc w zerwaniu z nałogiem, zapobieganie najbardziej dramatycznym skutkom używania narkotyków/ grupa odbiorców nadużywająca i uzależniona od narkotyków.

Przewidywany czas realizacji programu: maj–grudzień 2002. Po tym okresie istnieje możliwość objęcia programem większej ilości powiatów.

*Opracowanie: Katarzyna Bielczyk
ROPS
Grzegorz Wodowski
MONAR*

Problemy alkoholowe w województwie małopolskim Raport (cz. I)

Uzależnienie od alkoholu w wielu statystykach jest wskazywane jako drugi po bezrobociu problem społeczny, dlatego też problemy alkoholowe stanowią jeden z najbardziej istotnych obszarów zainteresowań służb społecznych i decydentów – administracji publicznej. Prawne regulacje zapewniają ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w myśl której za profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych odpowiedzialne są samorządy terytorialne w szczególności gmina i województwo.

Niniejsze opracowanie zostało przygotowane i zaprezentowane na III Kongresie Trzeźwości, który odbył się na przełomie maja i czerwca br. w Ludźmierzu. Część pierwsza poświęcona jest charakterystyce problemów alkoholowych na terenie województwa, druga natomiast opisuje system pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom. Do opracowania raportu wykorzystano dane pochodzące z Komendy Wojewódzkiej Policji, Okręgowej Służby Więziennej, Małopolskiego Centrum Organizacji i Promocji Zdrowia, sprawozdań z realizacji ustawy o wychowaniu w trzeźwości (...) ze 150 gmin województwa oraz badań ROPS na temat używania substancji psychoaktywnych przez młodzież woj. małopolskiego w 2001 roku.

PROBLEM UZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU W WOJ. MAŁOPOLSKIM

W roku 2001 w województwie małopolskim korzystało z różnego rodzaju form pomocy leczenia odwykowego ok. 6 990 osób (dane poch. z Małopol-

skiego Centrum Organizacji i Promocji Zdrowia). Najbardziej zagrożonym obszarem województwa jeśli chodzi o ilość rodzin, w których co najmniej jedna osoba w rodzinie jest uzależniona od alkoholu jest powiat nowotarski, w 367 rodzinach znajdują się osoby uzależnione od alkoholu co stanowi 27% ogółu tych rodzin. Wysoki odsetek takich rodzin zamieszkuje również rejon miasta i powiatu krakowskiego przeszło 18% stosunkowo niewiele rodzin alkoholowych zamieszkuje powiat miechowski i bocheński – niecałe 1% ogółu (Wykres 1).

1. ALKOHOL WŚRÓD MŁODZIEŻY 1.1. Modele picia alkoholu

Na całym świecie prawo zabrania sprzedaży napojów alkoholowych osobom, które nie ukończyły 18 a gdzieśgdzie 21 roku życia. Istnieją poważne uzasadnienia dla takich ograniczeń. Zdaniem lekarzy i psychologów nawet niewielkie ilości alkoholu niegroźne dla dorosłych mogą uszkadzać procesy rozwojowe dzieci i młodzieży. Dotyczy to zarówno rozwoju biologicznego jak i procesów związanych z uczeniem i zapamiętywaniem oraz rozwojem uczuciowym. Istnieją dwie grupy młodych ludzi o wysokim ryzyku choroby alkoholowej w okresie dorastania. Są to osoby (Hołyst 1991):

- które doznały organicznego uszkodzenia ośrodkowego układu nerwowego w okresie wczesnodziecięcym i w związku z tym mają trudności dostosowawcze
- z nieprawidłowo kształtującą się osobowością pod wpływem działających

Wykres 1.
Ilość rodzin w których jedna lub więcej osób jest uzależniona od alkoholu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie

już od wczesnego dzieciństwa negatywnych bodźców społecznych. Obie te grupy charakteryzują się podobnymi cechami, a są to:

- trudności w nauce, występujące najczęściej już od pierwszej klasy szkoły podstawowej,

- niska odporność na sytuacje stresowe,
- silna pozytywna reakcja na alkohol przy współistnieniu słabo zaznaczonej złej tolerancji alkoholu,
- możliwość wielokrotnego alkoholizowania się przez zapewnienie sobie stałego kontaktu z „grupą alkoholową”,

10 es.O.es

- obecność negatywnych rodzinnych wzorców alkoholowych i innego rodzaju patologii rodzinnych.

Wyniki najnowszych badań przeprowadzonych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie, na reprezentatywnej grupie uczniów szkół średnich – 3223 osoby, pokazują, że regularnie (tzn. co najmniej raz w miesiącu) alkohol jest spożywany przez 37% młodzieży klas 3 i 4 szkół średnich, a tylko 7% do tej pory alkoholu nie próbowało. Nieodosobnione są wśród tej populacji próby przyjmowania alkoholu z narkotykiem, najczęściej był to haszysz i marihuana, przyznało się do tego aż 12% respondentów. Badania potwierdziły również, że używanie środków odurzających przez młodzież ma charakter towarzysko-impresowy podczas spotkań w gronie rówieśników – około 94% odpowiedzi.

1.2. Przestępczość wśród młodzieży

W związku odhamowującym działaniem na centralny układ nerwowy, alkohol jest poważnym czynnikiem kryminogennym.

Do wykroczeń i przestępstw popełnianych w związku z alkoholem należą (Ritson 1997):

- wykroczenia, których istotą jest nadmierną konsumpcja alkoholu nietrzeźwość miejscach publicznych prowadzenie pojazdów przez kierowców będących pod wpływem alkoholu,
- przypadki łamania istniejących przepisów dotyczących koncesjonowanych punktów sprzedaży alkoholu oraz innych przepisów prawnych w zakresie dystrybucji i sprzedaży alkoholu np. sprzedaż nieletnim czy po-

dawanie alkoholu osobom nietrzeźwym oraz w niedozwolonych godzinach lub miejscach.

- przypadki podlegające prawu cywilnemu, w których alkohol jest uważany za czynnik znaczący np. rozwody sprawy o odszkodowania oraz sprawy sądowe dotyczące roszczeń ubezpieczeniowych.

Najczęściej popełniane przestępstwa pod wpływem alkoholu dotyczą udziału w bójce czy kradzieży z włamaniem. W tym ponad 22% odnotowano w powiecie krakowskim ziemskim i grodzkim (Wykres 2). Niewiele mniej przestępstw zdarzyło się w powiecie nowosądeckim 18% na trzecim miejscu uplasowały się miasto i powiat Tarnów Chrzanów i Oświęcim każde ok. 10%. Policja nie odnotowała przestępstw, które nieletni popełnili pod wpływem alkoholu w rejonie brzeskim miechowskim i zakopiańskim. W 2001 roku policja zatrzymała 1122 nieletnich będących pod wpływem alkoholu z czego 291 zostało umieszczonych w izbie wytrzeźwień. W samym mieście Kraków zatrzymano ok. 351 nieletnich co stanowi przeszło 31% zatrzymanych nieletnich (Wykres 3).

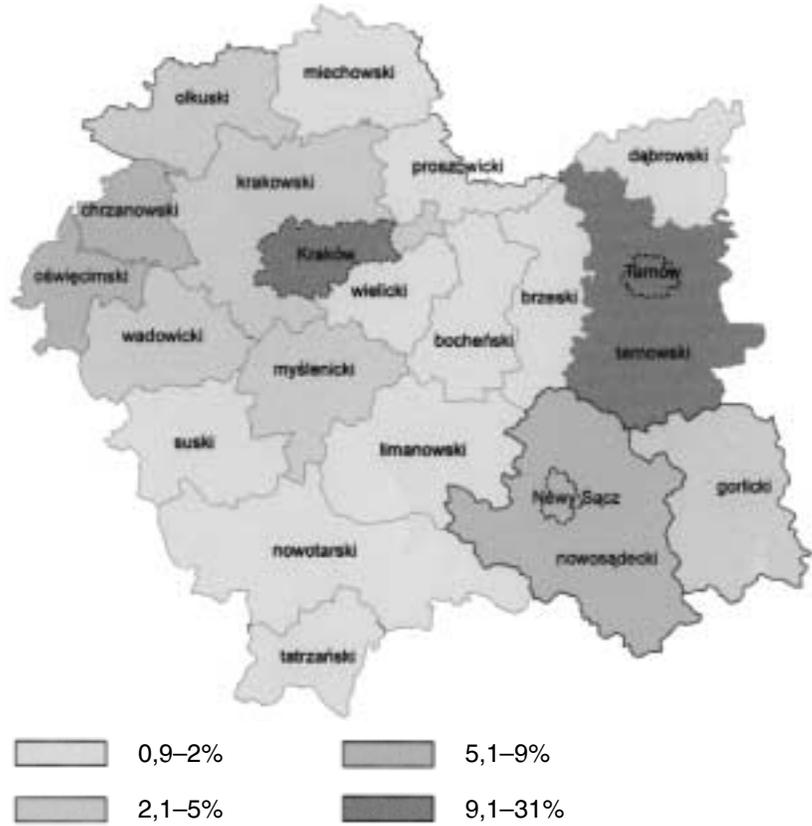
*Opracowanie: Katarzyna Bielczyk
ROPS*

Literatura:

- Hołyst B. 1991: Problemy młodego pokolenia. Studium z zakresu profilaktyki społecznej. Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa
- Ritson B. 1997: Lokalne działania dotyczące problemów alkoholowych. PARPA, Warszawa

12 es.O.es

Wykres 3.
Ilość nieletnich zatrzymanych przez policję pod wpływem alkoholu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie

NOWE AKTY PRAWNE

Dz. U. 02.2.21

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

z dnia 2 stycznia 2002 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia stawek na bieżące funkcjonowanie placówki rodzinnej.

Dz. U. 02.4.34

USTAWA

z dnia 21 grudnia 2001 r.

o zmianie ustawy o uprawnieniach do bezpłatnych i ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego oraz o zmianie innych ustaw.

Dz. U. 02.5.46

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 8 stycznia 2002 r.

w sprawie organizacji przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków.

Dz. U. 02.6.56

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 15 stycznia 2002 r.

w sprawie szczegółowych zasad i trybu udzielania pomocy w dożywianiu uczniów w 2002 r.

Dz. U. 02.8.68

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY

z dnia 9 stycznia 2002 r.

w sprawie określenia wzorów wniosków o przyznanie dotacji celowej dla gmin na dofinansowanie wypłat dodatków mieszkaniowych oraz wzorów rozliczeń tej dotacji.

Dz. U. 02.8.74

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY

z dnia 29 stycznia 2002 r.

w sprawie określenia rodzajów dokumentów poświadczających uprawnienia do korzystania z ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego.

Dz. U. 02.9.87

USTAWA

z dnia 29 maja 1974 r.

o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin

Dz. U. 02.10.90

USTAWA

z dnia 25 stycznia 2002 r.

o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach prawnych związanych z usuwaniem skutków powodzi z lipca i sierpnia 2001 r. oraz o zmianie niektórych ustaw

Dz. U. 02.10.104

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

z dnia 21 stycznia 2002 r.

w sprawie szczegółowych zasad pobytu nieletnich w policyjnych izbach dziecka.

Dz. U. 02.11.109
USTAWA
z dnia 26 października 1982 r.
o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst jednolity)

Dz. U. 02.12.113
ROZPORZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW
z dnia 23 stycznia 2002 r.
zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad, trybu i terminów opracowywania planów finansowych zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami oraz przekazywania jednostkom samorządu terytorialnego dotacji celowych na realizację tych zadań.

Dz. U. 02.13.126
ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY
z dnia 30 stycznia 2002 r.
w sprawie wzoru karty parkingowej dla osób niepełnosprawnych oraz wysokości opłaty za jej wydanie.

Dz. U. 02.17.162
ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
z dnia 1 lutego 2002 r.
w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia.

Dz. U. 02.23.223
ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW
z dnia 5 marca 2002 r.
w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych jednostkom samorządu terytorialnego.

Dz. U. 02.32.304
ROZPORZĄDZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW
z dnia 29 marca 2002 r.
w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Dz. U. 02.47.442
ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
z dnia 16 kwietnia 2002 r.
w sprawie określenia wzoru wniosku o ustalenie uprawnień do zasiłku rodzinnego, pielęgnacyjnego i wychowawczego, innych dowodów niezbędnych do ustalenia prawa do tych zasiłków oraz szczegółowych zasad i trybu ich wypłaty

Dz. U. 02.47.443
ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
z dnia 16 kwietnia 2002 r.
w sprawie określenia wzoru wniosku o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego i wzoru oświadczeń niezbędnych do ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Dz. U. 02.55.475
ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW
z dnia 16 kwietnia 2002 r.
w sprawie prowadzenia postępowań o zamówienia publiczne na zasadach szczególnych

Dz. U. 02.66.604
ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
z dnia 21 maja 2002 r.
w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

Dz. U. 02.67.619
ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI
z dnia 17 maja 2002 r.
w sprawie Biuletynu Informacji Publicznej

Dz. U. 02.71.661
ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
z dnia 24 maja 2002 r.
w sprawie zwolnienia od cła sprzętu i urządzeń rehabilitacyjnych ułatwiających lub umożliwiających proces rehabilitacji leczniczej i zawodowej osób niepełnosprawnych oraz towarów specjalnie przystosowanych do celów pomocy naukowej, kulturalnej i podnoszenia kwalifikacji zawodowych tych osób.

Dz. U. 02.72.664
USTAWA
z dnia 10 czerwca 1994 r.
o zamówieniach publicznych (tekst jednolity)

Dz. U. 02.74.675
USTAWA
z dnia 26 kwietnia 2002 r.
o zmianie ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu.

Dz. U. 02.91.813
ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI
z dnia 14 czerwca 2002 r.
w sprawie postępowania wobec małoletnich cudzoziemców pozbawionych opieki w okresie postępowania o nadanie statusu uchodźcy.

Dz. U. 02.93.823
ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW
z dnia 25 czerwca 2002 r.
w sprawie zmiany granic województwa podkarpackiego i małopolskiego.

Dz. U. 02.94.839
ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
z dnia 13 czerwca 2002 r.
zmieniające rozporządzenie w sprawie trybu i szczegółowych zasad postępowania dotyczącego zwrotu ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych kosztów poniesionych przez pracodawców w związku z zatrudnianiem osób niepełnosprawnych.

Spis treści:

1. *Warto wiedzieć... Program pilotażowy ROPS w Krakowie: III – X 2002 „PRZECIW PRZEMOCY” Budowanie lokalnych koalicji – interwencje w przemocę domową – opracowanie Beata Dąbrowska, ROPS* 1
2. *Wydarzenia... Konferencja w Proszowicach pt.: „Sukcesy i przeszkody w działaniach na rzecz osób niepełnosprawnych” – opracowanie Beata Trybocka, ROPS* 4
3. *Wydarzenia... Analiza kilkuletnich doświadczeń wspierania rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym w ramach programów prowadzonych przez Chrześcijańskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Ognisko” i Fundację „Plus” – opracowanie Ewa Reczek, Dyrektor Fundacji na Rzecz Dzieci ze Środowisk Zagrożonych „Plus” w Krakowie* 5
4. *Warto wiedzieć... Program „Party Workers” – małopolska realizacja ogólnopolskiej kampanii 2002’ „Narkotyki – najlepsze wyjście nie wchodzić” – opracowanie Katarzyna Bielczyk, ROPS, Grzegorz Wodowski, MONAR* 7
5. *Warto wiedzieć... Problemy alkoholowe w województwie małopolskim – Raport (cz. I) – opracowanie Katarzyna Bielczyk, ROPS* 8
6. *Warto wiedzieć... Nowe akty prawne* 13

Wnioski odrzucone z powodu niskiej punktacji (poniżej 12 pkt.)

Lp.	Nazwa organizacji	Tytuł projektu	Dlaczego
1.	Fundacja Pomocy Rodzinie im. Św. Królowej Jadwigi, Kraków	„I TY POTRAFISZ” zajęcia arteterapeutyczne dla seniorów	Projekt zbyt lokalny – mało prawdopodobny udział osób spoza miasta Krakowa.
2.	Stowarzyszenie Rodzin Adopcyjnych „Pro Familia”, Kraków	Szkolenie Kadry Organizatorów Zastępczego Środowiska Rodzinnego (ze szczególnym uwzględnieniem szkolenia kandydatów do pełnienia funkcji pogotowia rodzinnego i rodzinnego domu dziecka)	Projekt jedynie w części odpowiada zadaniom określonym w kryteriach oceny; obejmuje tylko szkolenia kadry opieki zastępczej.
3.	Fundacja Pomocy Rodzinie im. Św. Królowej Jadwigi, Kraków	„Zdrowa Rodzina”	Projekt jedynie w części odpowiada zadaniom określonym w kryteriach oceny; plan działania niezgodny z preliminarem.
4.	Polski Związek Niewidomych Okręg Małopolski, Kraków	„Organizacja i przeprowadzenie wycieczki rekreacyjnej do Zakopanego wspierającej aktywność życiową inwalidów wzroku”	Proponowane działania mało innowacyjne, mały wkład własny organizatora w kosztach ogólnych projektu.

Wydarzenia

Wnioski odrzucone z powodów formalnych (nie oceniane)

Lp.	Nazwa organizacji	Tytuł projektu	Powód odrzucenia
1.	Caritas Diecezji Kieleckiej, Proszowice	Informator pomocy społecznej „Pomocna Dłoń”	Projekt niezgodny z zadaniami.
2.	Fundacja im. Brata Alberta w Krakowie Świetlica Terapeutyczna w Trzebini	Tworzenie miejsc odciążeniowych dla dzieci niepełnosprawnych z rodzin dysfunkcyjnych.	Projekt zbyt lokalny.
3.	Regionalne Stowarzyszenie Diabetyków z siedzibą w Chrzanowie	„Wspólne działanie – jak żyć z cukrzycą”	Projekt niezgodny z zadaniami.
4.	Fundacja Na Rzecz Dzieci Niewidomych i Niedowidzących w Krakowie	10-cio miesięczne kształcenie dla osób z dysfunkcją wzroku w zakresie TELEMAR-KETINGU: przyjmowanie zleceń telefonicznych i zamówień na zakup towarów oraz usług, informacje telefoniczne, badania tele-ankietowe.	Projekt niezgodny z zadaniami.
5.	Świetlica dla Dzieci im. Jana Pawła II Wadowice	Długofalowy (od 1993r.) i ponadpowiatowy program z przyswajaniem nowoczesnych metod pracy z rodzinami wieloprotblemowymi w celu zwiększenia umiejętności wychowawczych rodzin, promowanie modelu rodziny zdrowej społecznie, wspieranie środowisk trzeźwościowych.	Brak wymaganych załączników, oferta sporządzona wadliwie.
6.	Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Nowym Targu, Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy	Prowadzenie Dziennego Centrum Aktywności.	Projekt niezgodny z zadaniami, brak wymaganych załączników.
7.	Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Nowym Targu	Prowadzenie Punktu Wczesnej Interwencji.	Oferta sporządzona wadliwie – kosztorys niezgodny z zasadami (zakupy inwestycyjne, remont)
8.	Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych w Jerzmanowicach	Zajęcia rehabilitacyjno-terapeutyczne z osobami niepełnosprawnymi w ŚDS – Ognisku terapeutycznym – Jerzmanowice 198	Projekt niezgodny z zadaniami.
9.	Fundacja Polska ARKA, Tarnów	Program Profilaktyczno-Wychowawczy „Jesteśmy z Tobą – praca z dziećmi ulicy”	Projekt niezgodny z zadaniami.

10.	Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Szczawnicy	Prowadzenie Ośrodka Terapii Zajęciowej jako forma wsparcia osób upośledzonych umysłowo i wielorako niepełnosprawnych we własnym środowisku.	Projekt niezgodny z zadaniami.
11.	Światowy Związek Żołnierzy AK w Zakopanem	Pomoc najuboższym, niepełnosprawnym Kombatantom ŚZZAK; pokrycie kosztów utrzymania biura.	Projekt niezgodny z zadaniami, oferta sporządzona wadliwie – brak kosztorysu, brak wymaganych załączników.
12.	Tarnowskie Zrzeszenie Sportowe START	Integracyjne Zawody Pływanie.	Brak wymaganych załączników.
13.	Stowarzyszenie Rodziców na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych „OLIMP”, Brzeszcze	Brak tytułu – warsztaty terapeutyczne „Baw się razem z nami”, „Ruch rozwijający Weroniki Sherborne”, grupowe zajęcia rehabilitacyjne na sali i basenie, wyposażenie sali terapii zajęciowej i placu zabaw.	Projekt niezgodny z zadaniami – program dotyczy jedynie jednej gminy.
14.	Chrzanowskie Stowarzyszenie Abstynentów „Klub Powściągliwych” w Chrzanowie	Powiatowy Ośrodek – Centrum Kryzysowe	Brak wymaganych załączników.
15.	Chrzanowskie Stowarzyszenie Abstynentów „Klub Powściągliwych” w Chrzanowie	Chrzanowskie Dni Trzeźwości (powiatowe).	Brak wymaganych załączników.
16.	Szkoła Podstawowa w Lubaszowej	Letni Wypoczynek dla Dzieci Wiejskich.	Projekt niezgodny z zadaniami, program zbyt lokalny – gminny, brak wymaganych załączników.
17.	Oświęcimskie Centrum Kultury	Uniwersytet Trzeciego Wieku	Komunalna instytucja kultury.
18.	Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym i ich Rodzinom „Kruszynki” w Skawinie	Obóz Rehabilitacyjno-Wypoczynkowy Młodzieży Niepełnosprawnej.	Projekt zbyt lokalny.
19.	Stowarzyszenie Wspierania Rodziny i Społeczności Wiejskiej ZACHARIASZ, Wola Zachariaszowska gm. Zielonki	Świetlica Socjoterapeutyczna.	Projekt niezgodny z zadaniami, dotyczy całorocznej działalności świetlicy, program bardzo lokalny – gminny.
20.	Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Muminki”, Trzebinia	Świetlica MUMINKI – przyjaznym miejscem integracji i rehabilitacji.	Projekt niezgodny z zadaniami.
21.	Tarnowskie Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci Autystycznych, Tarnów	„Diagnoza i terapia dziecka autystycznego – sukcesem w nawiązaniu kontaktów społecznych”.	Brak wymaganych załączników.
22.	Chrześcijańskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych, ich Rodzin i Przyjaciół OGNISKO, Kraków	„Wczesna pomoc – poradnictwo domowe – opieka nad małym dzieckiem o zaburzonym rozwoju”	Projekt zbyt lokalny obejmuje jedynie miasto Kraków.

Wydarzenia

Lp.	Nazwa organizacji	Tytuł projektu	Powód odrzucenia
23.	Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym, Koło w Jabłonce	Kontynuacja działań z zakresu pomocy społecznej na rzecz osób niepełnosprawnych w środowisku wiejskim i wspieranie ich rodzin.	Projekt niezgodny z zadaniami, oferta sporządzona wadliwie (kosztorys), brak wymaganych załączników.
24.	Fundacja im. Brata Alberta, Zarząd Regionalny Chrzanów	V Wojewódzkie Spotkania Integracyjne Osób Niepełnosprawnych.	Zadanie już zrealizowane.
25.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Zarząd Miejski Tarnów	„Czekam na Ciebie” – organizacja wolontariatu.	Projekt niezgodny z zadaniami, brak wymaganych załączników.
26.	Koło Pomocy Dzieciom po Porażeniu Mózgowym RAZEM, Tarnów	Ogólnopolska Konferencja nt. „Świat dziecka i młodzieży niepełnosprawnej – Nadzieje i Rozterki”	Projekt niezgodny z zadaniami.
27.	Stowarzyszenie „Scena Moliere”, Kraków	Promocja możliwości pracy dla osób niewidomych – pokazy masażu leczniczego, koncert gitarowy Sebastiana Kowalczyka ucznia Medycznego Studium Masażu Leczniczego.	Projekt niezgodny z zadaniami.
28.	Stowarzyszenie Wspomagania Osób Niepełnosprawnych „Kolonja” w Harbutowicach	Spotkania Integracyjne 2002	Brak wymaganych załączników.
29.	Polski Związek Niewidomych, Okręg Małopolski, Kraków	„Prowadzenie zajęć z zakresu orientacji w przestrzeni w miejscu zamieszkania inwalidy wzroku”	Projekt niezgodny z zadaniami.
30.	Polski Związek Niewidomych, Okręg Małopolski, Kraków	„Propagowanie czytelnictwa wśród niewidomych i słabo widzących”	Projekt niezgodny z zadaniami.
31.	Polski Związek Niewidomych, Okręg Małopolski, Kraków	Poszerzenie biblioteki książki mówionej.	Projekt niezgodny z zadaniami.
32.	Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego „Nadzieja”, Oświęcim	Konkurs amatorskich filmów video „Życie Środowiskowych Domów Samopomocy działających na terenie województwa małopolskiego”	Brak wymaganych załączników.
33.	ARKA Poradnia Specjalistyczna, Telefon Zaufania 987, Zarząd Główny Tarnów	Szkolenie warsztatowe wolontariuszy ośrodków pomocowych.	Projekt niezgodny z zadaniami, zbyt lokalny.

34.	Oświęcimskie Stowarzyszenie Trzeźwości „Klub Abstynent” Oświęcim	Wspieranie działalności środowisk trzeźwociowych.	Projekt zbyt lokalny.
35.	Stowarzyszenie „Abstynencja”, Oświęcim	Promowanie modelu rodziny zdrowej społecznie i wspieranie działalności środowisk trzeźwociowych.	Brak wymaganych załączników.
36.	Stowarzyszenie Osób Specjalnej Troski „Promyki”, Limanowa	Świetlica integracyjna w połączeniu z hipoterapią.	Projekt niezgodny z zadaniami, brak załączników.
37.	Stowarzyszenie Trzeźwościowe „Nadzieja”, Szczucin	Świetlica twórczo-terapeutyczna – wspieranie działalności środowisk trzeźwociowych.	Projekt zbyt lokalny.
38.	Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej, Okręg Małopolski, Kraków	Lekarstwo na samotność – Harcerska Akcja Pomocy Osobom Starszym	Oferata sporządzona wadliwie – kosztorys niespójny z projektem.
39.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Zarząd Rejonowy w Wadowicach	Środowiskowe Ognisko Wychowawcze przy TPD w Wadowicach.	Projekt niezgodny z zadaniami, program zbyt lokalny – jedynie gminny, brak wymaganych załączników.
40.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Zarząd Rejonowy z siedzibą w Chrzanowie	Organizacja czasu wolnego – promowanie i wspieranie aktywności twórczej osób starszych.	Oferata sporządzona wadliwie (kosztorys).
41.	Chelmeckie Stowarzyszenie Trzeźwości Klub „Paprotnik”, Chelmek	Bez nazwy – wspieranie środowisk trzeźwociowych, promowanie modelu rodziny zdrowej bez nałogów, uświadamianie społeczeństwa, młodzieży o zagrożeniach choroby alkoholowej.	Brak wymaganych załączników.
42.	Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych RODZINA, Gorlice	II Spotkania Artystyczna Osób Niepełnosprawnych	Brak wymaganych załączników.
43.	Libiąskie Centrum Kultury, Libiąż	Libiąskie Spotkania Integracyjne.	Gminna instytucja kultury.
44.	Ogólnopolski Związek Inwalidów Narządu Ruchu, Kraków	Domowe poradnictwo prawne i rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych i starszych.	Projekt niezgodny z zadaniami.
45.	Konwent OO. Bonifratrów, Konary Zielona	Organizacja wyjazdu rekreacyjno-aktywizującego dla osób starszych.	Brak wymaganych załączników (sprawozdania merytorycznego).
46.	Stowarzyszenie Wspólnota Świętego Brata Alberta „Chleb i Światło”, Kraków	Rzecznik praw bezdomnego.	Projekt niezgodny z zadaniami.
47.	Krakowskie Forum Organizacji Socjalnych KraFOS, Kraków	„Akcja człowiek”	Projekt niezgodny z zadaniami.

Wydarzenia

Lp.	Nazwa organizacji	Tytuł projektu	Powód odrzucenia
48.	Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych im. Jana Pawła II, Tymbark	Rehabilitacja i terapia dzieci niepełnosprawnych celem uczestniczenia w życiu społecznym	Projekt niezgodny z zadaniami.
49.	Stowarzyszenie „Dom Fides”, Malbork	Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych w Krakowie.	Projekt niezgodny z zadaniami.
50.	Polski Związek Głuchych, Oddział Małopolski, Kraków	„Niesłyszący w życiu naszego miasta”. Diagnoza niedosłuchu i opieka oraz przystosowanie osób niesłyszących do aktywnego działania i rozwoju swojej osobowości.	Projekt niezgodny z zadaniami.
51.	Oddział Podhalański Polskiego Towarzystwa Stwardnienia Rozsianego, Zakopane	Poprawa warunków życia społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych na lata 2001–2005.	Projekt niezgodny z kryteriami – zakupy inwestycyjne, niezgodny z zadaniami, niekompletne załączniki.
52.	Fundacja „Uwolnienie”, Łódź	Interwencja kryzysowa dla ofiar przemocy domowej.	Projekt niezgodny z kryteriami – zakupy inwestycyjne, remont.

Program socjoterapeutyczno-wychowawczy Stowarzyszenia na Rzecz Profilaktyki Społecznej „Arche”

Prezentacje

Od stycznia 2002 roku został uruchomiony na terenie gminy Wieliczka program świetlic socjoterapeutyczno-wychowawczych. Program obejmuje swym zasięgiem szkoły podstawowe wsi znajdujących się na terenie gminy. W szkołach tych zorganizowane zostały darmowe świetlice przeznaczone dla dzieci żyjących w rodzinach, które nie są w stanie zadbać o właściwy rozwój dzieci. Na przeszkodzie staje najczęściej uzależnienie od alkoholu u jednego, ale też i u dwojga rodziców, przemoc fizyczna lub emocjonalna, lub prawdziwe ubóstwo. Niestety zdarza się i tak, że wszystkie opisane wyżej symptomy występują równocześnie.

Lokalizacja miejscowości do których adresowany jest program sprzyja rozwojowi opisanych zjawisk, a równocześnie stoi na przeszkodzie wszelkim oddziaływaniom profilaktycznym – resocjalizacyjnym. W wioskach nie ma psychologa, pomocy społecznej, a zamknięte środowisko akceptuje taki stan rzeczy.

Dzięki inicjatywie Stowarzyszenia na Rzecz Profilaktyki Społecznej „Arche”, w szkołach podstawowych w Dobranowicach, Golkowicach, Mietniowie, Podstolicach, Raciborsku, Sierczy i Wieliczce utworzone zostały świetlice skupiające dzieci potrzebujące pomocy i wsparcia w procesie wychowawczym. Obecnie pod opieką stowarzyszenia znajduje się 120 dzieci. Zadaniem osób prowadzących jest zapewnienie dzieciom poczucia bezpieczeństwa, wyposażenia ich we właściwe wzorce zachowań i ofiarowania im choć przez chwilę miłości i ciepła, którego nie doświadczają w domu. W ramach świetlic prowadzone są również zajęcia wyrównawcze

dla osób mających problemy z nauką, edukacyjne i wspomagające w rozwoju posiadanych przez dzieci zdolności.

Oddziaływaniami terapeutycznymi objęci są również rodzice, dzięki współpracy z którymi możliwa jest rzeczywista poprawa warunków wychowawczych i socjalnych naszych podopiecznych. Ponieważ program jest realizowany zaledwie od stycznia, praca z rodzicami nie jest jeszcze stałym elementem działalności każdej świetlicy. Powodem są zbyt niskie nakłady budżetowe przeznaczone na prowadzenie świetlic.

Każde dziecko przychodzące na świetlicę otrzymuje drożdżówkę i kubek ciepłej herbaty. Dzięki hojności firmy „Makro” dzieci mają również bloki, farby i kredki, co umożliwia zorganizowanie wielu interesujących zajęć. Niestety tegoroczne wydatki gminy mogą zdeterminować istnienie świetlic w roku przyszłym. Bieżące potrzeby bliskie są zwycięstwa nad pracą z dziećmi, które nie zawsze mają do kogo zwrócić się o pomoc.

Dlatego zwracamy się z prośbą o wsparcie finansowe lub rzeczowe do każdej osoby oraz instytucji, dla której los bliźnich nie jest obojętny. Nasze dzieci potrzebują ubrań, podręczników szkolnych oraz innych materiałów pomocnych w pracy terapeutycznej.

Każda świetlica poszukuje patrona, który chciałby pomóc tym, którzy naprawdę tego potrzebują. Dzieci potrafią naprawdę docenić i podziękować osobom, które okażą akt dobrej woli.

*Opracowanie: Katarzyna Czaczur
Stowarzyszenie na Rzecz
Profilaktyki Społecznej „Arche”*

Problemy społeczne w województwie małopolskim

W ramach corocznie opracowywanej przez ROPS diagnozy problemów społecznych w województwie małopolskim, gromadzimy dane na temat świadczeń realizowanych w pomocy społecznej, kadry pomocy społecznej i instytucji pomocowych, współpracując w tym względzie z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej – ośrodkami pomocy społecznej, powiatowymi centrami pomocy rodzinie, służbami wojewody. Gromadząc informacje o poziomie bezrobocia w województwie, patologiach społecznych, tendencjach demograficznych korzystamy z dostępnych statystyk publikowanych przez Wojewódzki Urząd Pracy, Główny Urząd Statystyczny, Urząd Statystyczny w Krakowie czy opracowywanych specjalnie przez Komendę Wojewódzką Policji w Krakowie.

Na podstawie opracowanych danych przygotowywane są raporty o sytuacji społecznej w Małopolsce. W celu ukazania syntetycznego obrazu problemów społecznych w poszczególnych powiatach województwa małopolskiego podsumowaniem raportów, jest corocznie konstruowany syntetyczny wskaźnik problemów.

Opracowywany wskaźnik, oparty jest na danych z subiektywnie wybranych i uznanych jako znaczące czterech dziedzin społecznych:

- Pomoc społeczna – odsetek osób objętych pomocą społeczną,
 - Bezrobocie – stopa bezrobocia,
 - Patologie społeczne – przestępczość nieletnich,
 - Procesy demograficzne – odsetek osób w wieku tzw. poprodukcyjnym.
- Dane wyjściowe oraz przypisana im punktacja, lokująca powiaty na kolej-

nych stopniach skonstruowanej skali wskaźnika znajdują się w prezentowanych poniżej zestawieniach tabelarycznych oraz mapach problemów społecznych. Poniżej prezentujemy również sumaryczny wynik dokonanej analizy oraz komentarz.

W 2001 roku w województwie małopolskim, spełniając kryteria określone w ustawie o pomocy społecznej, skorzystało z pomocy 116 446 rodzin, z czego 56,4% (65 676) rodzin wiejskich. Łączna liczba osób w rodzinach pozostających w kręgu pomocy społecznej stanowi 433 831, czyli 13,4% wszystkich mieszkańców Małopolski. Odsetek osób korzystających ze wsparcia pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców jest jednak znacznie zróżnicowany terytorialnie i waha się od 6,5% w Krakowie do 27,1% w powiecie nowosądeckim ziemskim i 23,4% w powiecie limanowskim. Do powiatów o relatywnie niskiej liczbie klientów pomocy społecznej, oprócz wspomnianego Krakowa, możemy zaliczyć również powiaty: krakowski ziemski (8,7%), chrzanowski (9,1%), olkuski (9,7%) oraz wadowicki i wielicki – odpowiednio 9,9% i 10,2%. Do powiatów o bardzo wysokim procencie korzystających ze wsparcia należą: w/w powiaty nowosądecki i limanowski oraz powiat tarnowski ziemski (21,8%) i gorlicki (21,6%).

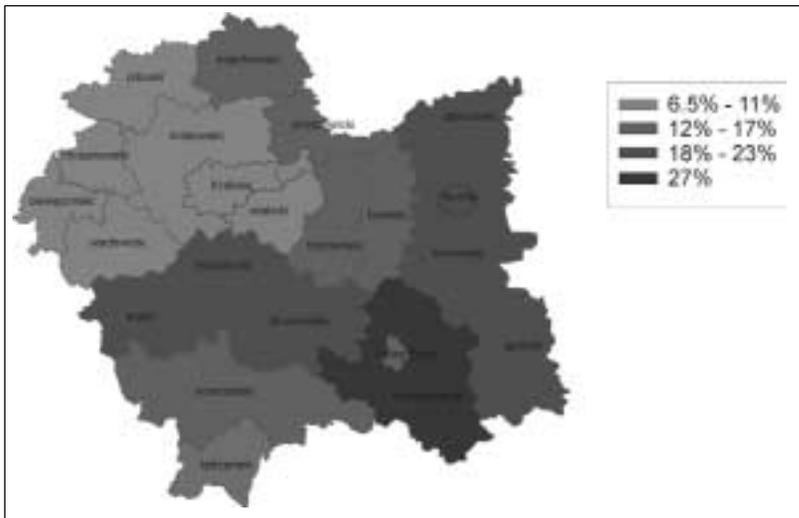
Innym znaczącym problemem, którego wskaźniki liczbowe wykorzystano przy budowie oceny problemów społecznych w Małopolsce, jest bezrobocie. Stopa bezrobocia według stanu na dzień 31.12.2001 r. dla województwa wyniosła 14 przy ogólnopolskim wskaźniku

o wartości 17,4. W poszczególnych powiatach województwa małopolskiego występuje znaczne zróżnicowanie wysokości tego wskaźnika. Najniższe wskazania posiada stopa bezrobocia dla miasta Krakowa (8,1), powiatu miechowskiego (10,1) oraz powiatu tatrzańskiego i proszowickiego (10,2 i 10,3). Najwyższe wskazania stopa bezrobocia przyjęła w powiatach nowosądeckim ziemskim (22,6) oraz gorlickim (20,7), gdzie co piąta osoba aktywna zawodowo pozostaje bez pracy. Wysoką wartość stopa bezrobocia w 2001 roku przyjęła również w powiatach limanowskim (19,1), olkuskim (18,4), dąbrowskim (18,0) oraz powiatach chrzanowskim i oświęcimskim (odpowiednio 17,3 i 17,2).

Kolejnym problemem społecznym, jaki został poddany diagnozie i wykorzystany do budowy syntetycznego wskaźnika problemów społecznych

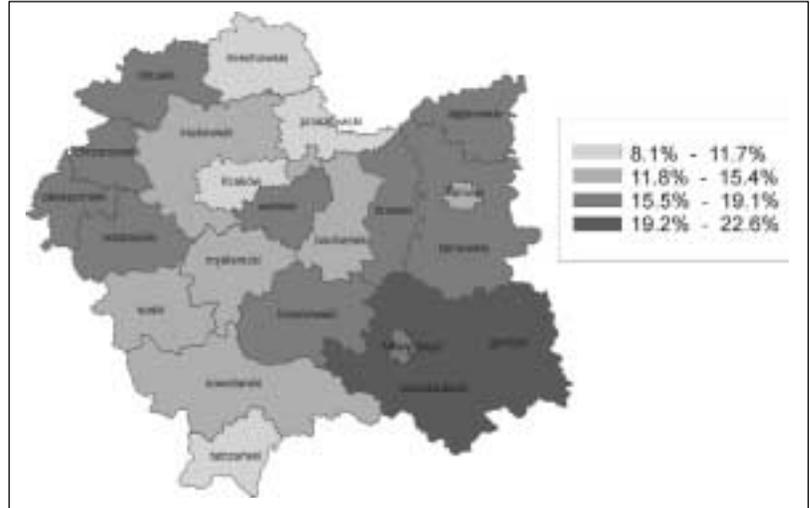
w Regionie ze względu na jego społeczne znaczenie, była przestępczość nieletnich. W 2001 roku w województwie małopolskim zanotowano ogółem 5 407 tego rodzaju przestępstw. Nieletni przestępcy stanowili grupę 2 890 osób. Nieletni sprawcy przestępstw stanowili w omawianym okresie 9,4% ogółu sprawców przestępstw.

Największy odsetek przestępstw popełnionych przez nieletnich w stosunku do ogółu przestępstw zanotowano w 2001 roku w powiatach: bocheńskim (31,0%), dąbrowskim (15,5%), wielickim (13,4%) oraz brzeskim (12,9%). Najmniejszy udział w policyjnych statystykach młodociani przestępcy mieli w powiatach: miechowskim (1,3%) proszowickim (2,4%), nowotarskim (2,5%) oraz gorlickim (2,9%). Należy jednak pamiętać, iż publikowane wskaźniki przestępczości nieletnich są ściśle związane z wykrywalnością.

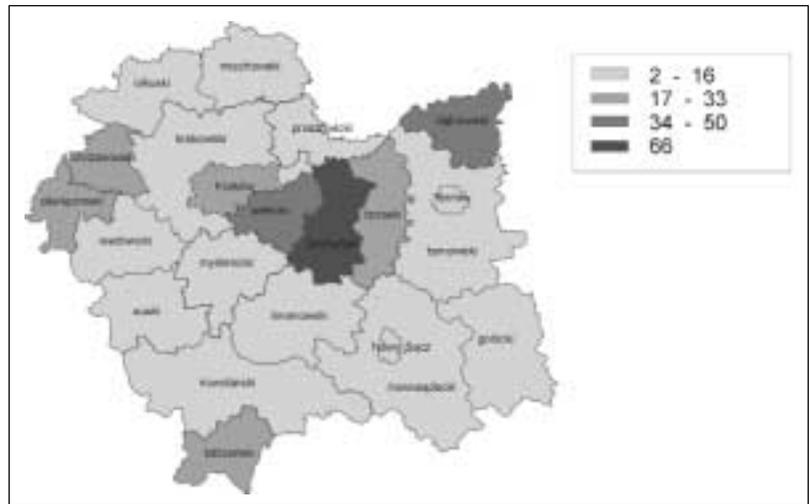

Osoby objęte pomocą społeczną w odsetkach ogółu ludności

Warto wiedzieć

Stopa bezrobocia

Przestępczość nieletnich

Ilość ludności w wieku poprodukcyjnym w odsetkach ogółu ludności

Źródło: Opracowanie własne na podstawie – Sprawozdanie MPIPS-03 I–XII 2001 r.; „Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie małopolskim”, Urząd Statystyczny w Krakowie, Kraków 2002; „Biuletyn Nr 4/2001” Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie; dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie.

Województwo małopolskie zamieszkuje 3 240 901 mln osób, z czego 14,9% (483 666 tysięcy) to ludzie w wieku poprodukcyjnym (kobiety powyżej 60 roku życia oraz mężczyźni powyżej 65 roku życia). Obecnie najwyższy odsetek seniorów występuje w powiatach miechowskim (19,5%), proszowickim (17,0%) oraz grodzkim krakowskim (16,7%). Do powiatów demograficznie „najmłodszych” zalicza się: Nowy Sącz (12,4%), powiat nowosądecki ziemski (12,7%), nowotarski (13,0%), myślenicki (13,1%) oraz limanowski (13,3%).

Na podstawie oceny danych dotyczących wyżej wymienionych dziedzin, każdemu powiatowi, w zależności od wartości danych, przyporządkowano określoną ilość punktów. Najwięcej

punktów (maksimum 22–22 powiaty, w ramach jednej dziedziny) otrzymały powiaty, w których sytuacja była najmniej korzystna. Większa ilość punktów oznacza zatem wyższy poziom danego problemu społecznego. Suma punktów z wszystkich czterech dziedzin dała wartość wskaźnika poziomu problemów społecznych na danym terenie.

W wyniku tej operacji otrzymano skalę, na której szczycie znalazł się (jak i w roku ubiegłym) powiat dąbrowski (65 punktów), dalej kolejno nowosądecki ziemski – 56 punktów i tarnowski – 55 punktów oraz powiaty gorlicki – 53 punkty i limanowski 52 punkty, które w roku ubiegłym również zajmowały wysokie miejsca na skali.

Tabela 1. Wskaźniki problemów społecznych w województwie małopolskim (2001 r.)

POWIAT	stopa bezrobocia	pkt.	ludność w wieku poprodukcyjnym*	pkt.	klienci pomocy społecznej**	pkt.	przestępczość nieletnich***	pkt.
Bocheński	13,8	9	14,0%	6	13,8%	10	66,0	22
Brzeski	15,9	12	14,2%	7	15,3%	12	32,4	19
Chrzanowski	17,3	16	15,4%	14	9,1%	3	19,4	16
Dąbrowski	18,0	17	15,1%	12	17,6%	15	49,5	21
Gorlicki	20,7	20	14,6%	8	21,6%	18	6,1	7
Krakowski	13,2	7	15,4%	14	8,7%	2	10,3	11
Limanowski	19,1	19	13,3%	5	23,4%	20	6,4	8
Myslenicki	14,1	10	13,1%	4	18,6%	16	5,1	6
Miechowski	10,1	2	19,5%	17	13,0%	9	2,5	4
Nowosądecki	22,6	21	12,7%	2	27,1%	21	10,5	12
Nowotarski	13,6	8	13,0%	3	15,8%	13	5,1	6
Olkuski	18,4	18	15,2%	13	9,7%	4	7,5	9
Oświęcimski	17,2	15	14,8%	10	10,4%	7	16,9	15
Proszowicki	10,3	4	17,0%	16	13,0%	9	4,7	5
Suski	12,3	5	15,1%	12	19,1%	17	11,3	13
Tarnowski	16,5	14	14,6%	8	21,8%	19	12,0	14
Tatrzański	10,2	3	15,0%	11	11,0%	8	25,7	18
Wadowicki	15,6	11	14,0%	6	9,9%	5	8,2	10
Wielicki	15,9	12	14,7%	9	10,2%	6	33,7	20
Kraków	8,1	1	16,7%	15	6,5%	1	21,7	17
Nowy Sącz	16,2	13	12,4%	1	14,2%	11	10,5	12
Tarnów	12,5	6	14,2	7	16,9%	14	12,0	14

Większa ilość punktów oznacza wyższy poziom danego problemu społecznego.

* kobiety wieku 60 lat i więcej, mężczyźni w wieku 65 lat i więcej, ** odsetek liczby osób w rodzinach świadczeniobiorców OPS w liczbie ludności danego terenu, *** wskaźnik na 10 000 ludności

Źródło: Opracowanie własne na podstawie – Sprawozdanie MPIPS-03 I–XII 2001 r.; „Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie małopolskim”, Urząd Statystyczny w Krakowie, Kraków 2002; „Biuletyn Nr 4/2001” Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie; dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie.

Tabela 2. Sumaryczny wskaźnik problemów społecznych w województwie małopolskim (2001 r.)

POWIAT	SUMA PUNKTÓW (wartość wskaźnika)
Bocheński	47
Brzeski	50
Chrzanowski	49
Dąbrowski	65
Gorlicki	53
Krakowski	34
Limanowski	52
Myślenicki	36
Miechowski	32
Nowosądecki	56
Nowotarski	30
Olkuski	44
Oświęcimski	47
Proszowicki	34
Suski	47
Tarnowski	55
Tatrzański	40
Wadowicki	32
Wielicki	47
Kraków	34
Nowy Sącz	37
Tarnów	41

Warto wiedzieć

Według skonstruowanego wskaźnika najkorzystniejsza sytuacja zanotowana została w 2001 roku w powiatach: nowotarskim – wartość wskaźnika 30 punktów, wadowickim i miechowskim – po 32 punkty, Krakowie – 34 punkty oraz jego okolicach – powiat

krakowski ziemski i powiat proszowicki również po 34 punkty. Jest to również układ zbliżony do uzyskanego w roku poprzednim.

Terytorialną koncentrację problemów społecznych w województwie ilustruje prezentowana poniżej mapa.

Poziom problemów społecznych w powiatach województwa małopolskiego w 2001 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie – Sprawozdanie MPIPS-03 I–XII 2001 r.; „Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie małopolskim”, Urząd Statystyczny w Krakowie, Kraków 2002; „Biuletyn Nr 4/2001” Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie; dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie.

Opracowanie: Małgorzata Szlązak
ROPS

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych – Raport (cz. II)

1. DZIAŁANIA PREWENCYJNE

Sposobem reagowania na niepożądane zjawiska społeczne jest profilaktyka, rozumiana jako zmniejszanie ryzyka substancji psychoaktywnych oraz związanych z ich używaniem problemów, poprzez niedopuszczenie do rozprzestrzeniania się owych zjawisk (*Sierosławski, Świątkiewicz 2002*). Ponieważ zakres profilaktyki jest bardzo szeroki, dotyczy więc osób używających substancji psychoaktywnych ale i tych, które są z nimi w jakimś stopniu powiązane.

W kontekście nadużywania alkoholu, obok działań skierowanych do grup wysokiego ryzyka występowania szkód, niezmiernie ważną grupę tworzą osoby w różnym stopniu narażone na przejawy zachowań ryzykownych takich jak spożywanie alkoholu. W przeważającej części dotyczy to osób młodych, dlatego terenem oddziaływań związanych z promocją zdrowego stylu życia i opóźnieniem wieku inicjacji alkoholowej jest przede wszystkim szkoła.

W województwie małopolskim w ubiegłym roku ponad 12% młodzieży brało udział w szkolnych i pozaszkolnych programach profilaktycznych, finansowanych z budżetów gmin. W programach brali udział również rodzice około 11% młodzieży zaangażowanej w program (*dane pochodzące z gminnych sprawozdań z realizacji ustawy o wychowaniu w trzeźwości (...) nadesłane przez Pełnomocników Zarządów Gmin d/s Rozwiązywania Problemów Alkoholowych*). Najwięcej młodzieży z powiatów M. Kraków, wadowicki i tarnowski brało udział w programach

szkolnych, w środowiskowych natomiast przoduje powiat chrzanowski i tarnowski (tabela 1.).

Najczęściej były realizowane: *Drugi Elementarz czyli Program Siedmiu Kroków, Noe, Spójrz Inaczej*. Pojawiały się również inne programy, które jednak nie są programami autorskimi zatwierdzonymi przez Kuratorium Oświaty i ich stosowanie budzi wiele wątpliwości.

W sytuacji zdiagnozowania ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych używaniem alkoholu w najbliższym środowisku dziecka, podejmowane jest szereg działań interwencyjno-profilaktycznych, które realizują poradnie i świetlice socjoterapeutyczne (tabela 2.).

Najbardziej zaawansowany poziom działań profilaktycznych adresowany jest do tzw. grup wysokiego ryzyka. Obejmuje ona szereg szeroki wachlarz działań terapeutyczno-rehabilitacyjnych, których celem jest przeciwdziałanie pogłębianiu się procesu chorobowego i ponowna socjalizacja uzależnionych osób. Realizowana jest przez wykwalifikowanych specjalistów (lekarzy, terapeutów, psychologów, pracowników socjalnych) na terenie ośrodków i poradni odwykowych, szpitali, zakładów karnych, placówek wychowawczych i resocjalizacyjnych.

2. SYSTEM POMOCY OSOBOM UZALEŻNIONYM

W Małopolsce istnieje niewiele specjalistycznych placówek leczenia odwykowego. Najbardziej znane znajdują się w Krakowie (w ostatnim roku powstały tylko dwie Centrum Terapii Uzależnień oraz Poradnia Terapii Uzależnień)

Tabela 1. Liczba młodzieży wychowawców i rodziców uczestniczących w szkolnych i pozaszkolnych programach profilaktycznych

Powiat	Programy szkolne			Programy środowiskowe		
	Liczba młodzieży	Liczba wychowawców	Liczba rodziców	Liczba młodzieży	Liczba wychowawców	Liczba rodziców
bocheński	1320	53	0	300	8	30
brzeski	2447	148	150	148	23	22
chrzanowski	1950	40	486	4180	96	165
dąbrowski	1398	113	130	104	8	0
gorlicki	1005	40	230	465	25	28
krakowski	6815	239	415	730	52	15
Kraków	12000	600	0	0	49	0
limanowski	1566	108	186	110	7	0
miechowski	1654	62	805	1824	32	261
myślenicki	2186	205	308	1422	193	190
nowosądecki	4975	218	903	560	32	200
nowotarski	3578	339	1064	1620	110	30
Nowy Sącz	4156	0	0	2197	0	0
olkuski	2500	105	95	0	0	0
oświęcimski	3612	579	517	318	41	14
proszowicki	549	42	39	51	4	0
suski	1917	130	516	1152	48	38
tarnowski	5409	190	175	3717	99	21
tatrzański	1626	232	220	132	22	12
wadowicki	6487	191	294	1559	50	29
wielicki	1788	97	222	0	51	8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych nadesłanych przez Pełnomocników Zarządów Gmin ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Tabela 2. Liczba dzieci i wychowawców uczestniczących w zajęciach prowadzonych w świetlicach z programem socjoterapeutycznym i opiekuńczo-wychowawczym

Powiat	Świetlice z programem socjoterapeutycznym		Świetlice z programem opiekuńczo wychowawczym	
	Liczba dzieci	Liczba wychowawców	Liczba dzieci	Liczba wychowawców
bocheński	3	0	64	6
brzeski	0	0	411	22
chrzanowski	175	13	440	19
dąbrowski	25	3	90	5
gorlicki	583	27	443	25
krakowski	469	69	1109	47
Kraków	653	16	426	33
limanowski	0	0	725	18
miechowski	630	7	499	36
myślenicki	391	10	354	42
nowosądecki	243	39	980	72
nowotarski	53	2	1814	114
Nowy Sącz	40	4	80	12
olkuski	62	12	25	2
oświęcimski	190	16	414	27
proszowicki	124	69	351	23
suski	287	107	908	32
tarnowski	52	3	447	19
tatrzański	999	60	589	29
wadowicki	1200	16	298	9
wielicki	45	12	70	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych nadesłanych przez Pełnomocników Zarządów Gmin ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W wielu miejscowościach funkcjonują telefony zaufania i punkty konsultacyjne (w tym dla ofiar przemocy w rodzinie) organizowane w ramach kompetencji gmin. Ponadto niezmiernie ważną rolę w systemie pomocy stanowią grupy wsparcia. Najbardziej znane to: Wspólnota Anonimowych Alkoholików, Grupy Rodzinne Al-Anon i Alateen oraz Kluby Abstynenta. Wyróżniają się szczególnym sposobem traktowania uzależnienia, koncentrując się na akceptacji problemu i stworzeniu nowego sposobu życia, zapewniając swoim członkom emocjonalne i społeczne wsparcie.

Wydaje się, że miejscami w których system pomocy jest najmniej rozbudo-

wany są regiony: tatrzański, limanowski, proszowski, bocheński, wielicki, miechowski, olkuski oraz miasto N. Sącz (wykres 5). Trzeba jednak wziąć pod uwagę fakt, że nie dysponujemy pełnymi informacjami o stanie prowadzonej działalności w całym województwie. Jak widać na mapie, najbardziej kompleksowy system pomocy osobom uzależnionym istnieje w powiecie wadowickim.

3. TERAPIA W SYSTEMIE PENITENCJARNYM

Dla osób odbywających karę pozbawienia wolności funkcjonują na terenie województwa specjalne oddziały

Wykres 3. System pomocy osobom uzależnionym – zasoby instytucjonalne (lecznictwo odwykowe, grupy samopomocowe, telefony zaufania i punkty konsultacyjne dla uzależnionych i ofiar przemocy)

Warto wiedzieć

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych nadesłanych przez Pełnomocników Zarządów Gmin ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

terapeutyczne w zakładach karnych w Nowym Wiśniczu i areszcie śledczym w Krakowie-Podgórze. W pierwszej z wymienionych placówek jest prowadzona terapia dla skazanych recydywistów, w 2001 roku Podstawowy Program Terapii ukończyło 117 skazanych (*dane pochodzące z Okręgowej Służby Więziennej*). Druga placówka przeznaczona jest dla skazanych odbywających karę po raz pierwszy oraz dla skazanych młodocianych, w ubiegłym roku cykl terapii ukończyło 111 osób. Program terapii w obydwu placówkach zakłada podmiotową rolę pacjenta i jego odpowiedzialność za efekty leczenia. Pacjent dokonuje autodiagnozy, rozpoznaje obszary destrukcji alkoholowej w swoim życiu, uczy się podstawowych umiejętności potrzebnych do trzeźwego życia.

Jak podaje Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej w Krakowie – ponad 70% skazanych ma poważne problemy z nadużywaniem alkoholu, podstawowy program terapii trwa min. 3 miesiące, a czas oczekiwania na miejsce na oddziale wynosi średnio 12 miesięcy.

4. DZIAŁALNOŚĆ PROFILAKTYCZNA NA POZIOMIE GMINY

Za realizację ustawowych zadań w/z profilaktyki i rozwiązywania problemów w postaci gminnego programu profilaktycznego odpowiada w większości gmin pełnomocnik zarządu gminy d/s rozwiązywania problemów alkoholowych lub powołany przez zarząd gminy koordynator. Zdarza się też sporadycznie, że funkcję tę pełnią inne osoby zatrudnione w urzędzie gminy.

W większości gmin województwa małopolskiego działają gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych. Ich zadaniem jest orzekanie

o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej leczenia w zakładzie lecznictwa odwykowego oraz podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości (...) w zakresie reklamy oraz sprzedaży napojów alkoholowych osobom nieletnim lub nietrzeźwym. W ubiegłym roku podjętych zostało ok. 45 takich interwencji, w tym skierowano 11 wniosków do sądu w sprawie o naruszenie przepisów ustawy, a 4 z nich zostały orzeczone (*dane pochodzące z gminnych sprawozdań z realizacji ustawy o wychowaniu w trzeźwości (...) nadesłane przez Pełnomocników Zarządów Gmin d/s Rozwiązywania Problemów Alkoholowych*). Ponadto gminy podjęły 24 decyzje w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

PODSUMOWANIE

Powyższe rozważania dowodzą, że problemy alkoholowe na terenie województwa małopolskiego są szczególnie istotne. Obok zdiagnozowanej grupy osób objętych profesjonalną terapią funkcjonują grupy, które potrzebują fachowej pomocy specjalistów. Zasoby instytucjonalne lecznictwa odwykowego nie zaspokajają rzeczywistych potrzeb mieszkańców wielu regionów województwa. Stąd wielomiesięczny czasem okres oczekiwania na miejsce w oddziale odwykowym. Dotyczy to głównie osób zobowiązanych do podjęcia leczenia wyrokiem sądu a więc tych, u których proces chorobowy jest w bardzo zaawansowanym stadium.

Gminne programy profilaktyczne rzadko konstruowane są w oparciu o rzetelną diagnozę, skutkiem czego środki finansowe nie są wydawane zgodnie z przeznaczeniem lub ograniczają się do finansowania działań edukacyjnych

NOWE AKTY PRAWNE

Dz. U. 02.110.968

USTAWA

z dnia 17 czerwca 1966 r.

o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

(tekst jednolity)

Dz. U. 02.103.930

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

z dnia 26 czerwca 2002 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie wykazu miejscowości dotkniętych powodzią oraz miejscowości, na których obszarze wystąpiły osuwiska ziemne lub huragany.

Dz. U. 02.101.926

USTAWA

z dnia 29 sierpnia 1997 r.

o ochronie danych osobowych.

(tekst jednolity)

Dz. U. 02.100.923

WYROK

TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO

z dnia 25 czerwca 2002 r.

sygn. akt K. 45/01.

Dz. U. 02.96.844

ROZPORZĄDZENIE

RADY MINISTRÓW

z dnia 25 czerwca 2002 r.

w sprawie sposobu i trybu współdziałania organów kontroli skarbowej oraz inspektorów i pracowników z organami administracji rządowej i samorządowej oraz innymi państwowymi, gminnymi, powiatowymi i wojewódzkimi jednostkami organizacyjnymi

Dz. U. 02.96.861

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

z dnia 25 czerwca 2002 r.

w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Spis treści:

1. *Wydarzenia... „Trzeźwymi Bądźcie” – II Małopolski Konkurs Plastyczny 2001/2002 – opracowanie Renata Chruściel MDK Fort 49 „Krzesławice”* 1
2. *Wydarzenia... Konferencja w Krakowie „Rozwiązywanie problemów osób starszych – polskie i europejskie systemy wsparcia” – opracowanie Małgorzata Szlązak ROPS* 3
3. *Wydarzenia... 1 października – Międzynarodowym Dniem Seniora – opracowanie Małgorzata Szlązak ROPS* 6
4. *Wydarzenia... Dotacje dla organizacji pozarządowych ‘2002* 9
5. *Prezentacje... Program socjoterapeutyczno-wychowawczy Stowarzyszenia na Rzecz Profilaktyki Społecznej „Arche” – opracowanie Katarzyna Czaczuń* 23
6. *Warto wiedzieć... Problemy społeczne w województwie małopolskim – opracowanie Małgorzata Szlązak ROPS* 24
7. *Warto wiedzieć... Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych – Raport (cz. II) – opracowanie Katarzyna Bielczyk ROPS* 31
8. *Warto wiedzieć... Nowe akty prawne* 37

Dwumiesięcznik **es.O.es**
redagowany jest przez pracowników
Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Krakowie

31-026 Kraków, ul. Radziwiłłowska 1
tel/fax (012) 430-29-73, 422-06-36
www.rops.krakow.pl
e-mail: biuro@rops.krakow.pl
e-mail **es.O.es**: esoes@poczta.fm

OKŁADKA:
praca Anny Kruczek lat 15 Gimnazjum w Tomicach
– nagrodzona w konkursie plastycznym „Trzeźwymi Bądźcie”

Wydawnictwo finansowane ze środków
Samorządu Województwa Małopolskiego

DRUK: P.Z.U. „DRUKMAR”
32-080 Zabierzów, ul. Rzemieślnicza 10

Dwumiesięcznik **es.O.es**
redagowany jest przez pracowników
Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Krakowie

31-026 Kraków, ul. Radziwiłłowska 1
tel/fax (012) 430-29-73, 422-06-36
www.rops.krakow.pl
e-mail: biuro@rops.krakow.pl
e-mail **es.O.es**: esoes@poczta.fm

OKŁADKA:

Ogólnopolska Kampania „Narkotyki – najlepsze wyjście nie
wchodzić” Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii

Wydawnictwo finansowane ze środków
Samorządu Województwa Małopolskiego

DRUK: P.Z.U. „DRUKMAR”
32-080 Zabierzów, ul. Rzemieślnicza 10